

„Kunstnikud ei näe galeriis vaid valgete seinte esteetikat ja teenindavat personali; sama tähtis neile on partnerlus meedia ja rahamaailmaga suhtlemisel,“ ütleb Tiina Määrmann.

FOTOD: RAUNOVOLMAR

Eestlaslikult alalhoidlik kunstirg haibiga kaasa ei lähe

Tiina Määrmann Vaal galeriist loodab, et esmakordselt toimuv galeriiringi üritus aitab üle saada kunstimaailma soomeugrilikust põrnitsemisest.

Tanel Veenre
toimetaja

Mis võiks olla Tallinna Teisipäeva (vt lisaalugu) parim tulemus? Mis oleks unistuste eesmärk?

Kui bravuurikalt unistada, siis rohkem näitusekülastajaid, just uusi ärksaid inimesi, kes pole veel enda jaoks avastanud näitusekülastamise võlusi. Samas on oluline ka algatus koondada galeriid ühe ürituse, ühise eesmärgi taha. See omakorda võiks mõjuda ergastavalt kogu kunstimaastikule, nii kunstnikele kui ka kunstipublikule.

Millisena tajute galeriide rolli Eestis? Kui palju on võetud suund väljapoole? Kui palju kunstnike esindamisele vahendamisele?

Kui ehitati Kumu, siis ennustati, et see muudab siinset kunstiruumi põhjalikult. Tõepoolest, tekkis esinduslik koht prog-

Kui ehitati Kumu, siis ennustati, et see muudab siinset kunstiruumi põhjalikult.

rammiliste ülevaatenäituste ja harivate välisnäituste jaoks. Ent galeriide rolli see ei marginaliseerinud. Pealegi on nii Kumu kui ka kunstihoone oma struktuurilt aeglasema regulatsiooniga ning seetõttu jäigemad, galeriid on aga teadagi väikesed ja paindlikud, sellest tulenevalt jätkub meile tegevusruumi küllaga.

Vaal galerii oli usin välismessidel käija juba 1990-ndatel, kuid ükski toimetamine ei olnud ratsionaalne ega jõukohane, kadusid ka idaeurooplastele tehtud soodustused, hajus uustulnukate suhtes toiminud uudishimu jne. Üldse sai selline väheke niper-naadilik aeg ümber. Nüüd on uus laine – EAS-i rahadega on loodud Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus, sel viisil, tugirahade ja ka tekkiva oskusteabe abil on Eesti kunsti maailma viimine loogilisem.

Kuidas üldse toimib galerii nii väikeses riigis nagu Eesti? Meil on tegelikult ju iga kunstnik kergesti juurdepääsetav ja temaga saab ka otse tehinguid teha.

Kunstnikud ei näe galeriis vaid valgete seinte esteetikat ja teenindavat personali; sama tähtis neile on partnerlus meedia ja rahamaailmaga suhtlemisel. Turundamine ja müük eeldavad kindlat oskusteavet, aga ka aega ja pühendumist. Kui selline

Milllegipärast on just missioonist ohtralt räägitud, tekitades vahel lausa õõnsa tunde.

konsentraat on galeriis olemas ja suhe kunstnikuga usaldusväärne, siis on see parim variant. Alati leidub kunstnikke, kes eelistavad keskenduda oma loomingule, mitte ostjate ja turundajate leidmisele. Samamoodi on ka kunstiostjate hulgas neid, kes naudivad ateljeedes käimist, ja neid, kes eelistavad töid valida galeriis.

Kuidas suhtud kunsti kui investeeeringusse? Kui tõenäoliseks pead, et kunstimaailma tänased hiid (ja haibid) võidakse ümber hinnata ja kummuli pöörata?

Investeeringute ajendit ei tohi alahinnata, kuid kunsti soetamisel on siiski esiplaanil emotsioon – kuni kireni välja. Tõsine kunstikoguja on nutikas ja tasakaalus inimene. Loomulikult huvitavad teda kunstituru hinnatõusud, vahel arvutatakse mõne eduka taiesega kaasnenud n-ö vara tootlust, aga selgelt mõjusam on siiski emotsioon, teose põnev valmimislugu või kunstnikuga seotud seik.

Eestis on minu hinnangul üldse keeruleine haige luua, kuna kunstiturg oma eestlaslikus alahoidlikkuses ei lähe sellega kaasa. On muidugi oma nn kuum grupp, kust keegi langeb välja, keegi siseneb, keegi on serva peal, aga see püsib koos ilma dopinguta, sest on ennekõike hea kunst. Meedia teeb siin oma rõhuasetusi – seda mõju ma ei eita –, aga et keegi nimekas kunstnik olekski pelgalt meediatoode, sellist nähtust ma siin ei näe.

Kui palju on galerii pidamine äri, kui palju missioon? Ja kui palju veel miski: unistus, hobi, sotsiaalne närv?

Äri ja missiooni ei pea vastandama. Milllegipärast on just missioonist ohtralt räägitud, tekitades vahel lausa õõnsa tunde, kuid mõlemad pooled peaksid olema tasakaalus. Missiooni asemel eelistaksin pigem mõistet pühendumus, ohinapõhisus – ilma sellise erksuseta ei õnnestu koos hoida administratiivset rutiini ja omada samal ajal lahtist pilku noorte annete leidmiseks ja nendega mässamiseks. Tasakaalu otsimine rahaliselt mitetasuvate projektide (näiteks noorte kunstinäitused) ning tulusate projektide (näiteks oksjonid) vahel on üks pidev kõielkõnd, ütleme nii, et see on siis meie kunst.

Sündmus

LIIGUTA

Mis on Tallinna Teisipäev?

11. septembril toimub viies Tallinna galeriis spetsiaalse programmi ja pikendatud avamisaegadega üritustesarja Tallinna Teisipäev esimene üritus. Uksed jätvavad sel õhtul pikemalt lahti Haus, Tam ja Vaal galerii, 1Galerii, Temnikova & Kasela galerii.

Tallinna Teisipäev tutvustab kobaravamise ideed ning pakub kõigile huvilistele võimalust kogeda ühe õhtu jooksul galeriist galeriisse liikudes viide erinevat kunstisündmust. Galeriide vahel sõidab spetsiaalne kunstibuss. Alates kella 17-st toimub igal täistunnil igas osalevas galeriis näituse avamine või uue projekti esitlus. Esimesena tutvustab Haus Galerii (Uus 17) Vano Allsalu näitust „lgati“ kunstniku viimaste aastate maaliloomingust. Järgmine peatus on 1Galeriis (Rüütli 4), kus avatakse Kaarel Kurismaa ja Luksemburgis töötava Carine Krausi näitus. Tam Galerii (Lootsi 4) avatav Eesti kunstnike grupinäitus „9/11“ osutab USA terrorirünnaku aastapäeva numbrikombinatsioonist lähtudes Eestit ja maailma vapustanud katastroofidele. Temnikova & Kasela Galerii (Lastekodu

Millised on Eestis eragaleriide omavahelised suhted? Kui palju konkureerite kunstnike ja kollektsionääride-ostjate pärast?

Galeriide koostöö on olnud pigem soomeugriklult põrnitsev – läbisaamine on hea, aga valdavalt toimetatakse omaette. Ses mõttes on alustav teisipäevane galeriiring vajalik algatus, mingit tsunftivaimu ja ühistegevust tasub otsida, see võib konkurentsi isegi ergutada. Võib-olla julgustab koguni avama uusi galeriisid. Ma ei arva, et neid on piisavalt. Jah, arvuliselt on galeriisid hulgi, aga sisukat tööd tegevaid ja Eesti kunstiruumi mõjutavaid kohti võiks olla rohkem.

Milline on Vaala identiteet, millega eristute teistest galeriidest?

Meie eripära on kultuurimälu, mida oleme kogunud rohkem kui 20 tegevusaastaga – see on Eesti galeriipildis ainulaadne. Mälu ei ole kolikamber, kus aeg-ajalt tuulata, meile on see aktiivses kasutuses varamu, kust saame impulsse ja vajadusel praktilist ainet, kuidas parimal viisil esitleda alles noori andeid nagu Björn Koop, Marta Stratskas või Kristi Kongi, seejärel korraldada *homage* Peeter Mudistile või tähistada Lembit Sarapuu 80. sünnipäeva. ●●●